

שי עולמות

העלון השבועי של ישיבת "נצח מאיר" ישיבתו של הרה"ח שמעון יוסף הכהן וזנפולד שליט"א

רח' הרב סלט 7, ירושלים, טל' 050-4161022

ירושלים עיה"ק תורת בב"א. יום ו' עש"ק לסדר שמיני לכבוד ... אחרשה"ט!

בעזרת ה' אכתוב לך משהו השייך לפרשת השבוע. **"ויהי ביום השמיני... כי היום ה' נראה אליכם"** (ויקרא ט, כ"ה).

הבחינה הזאת של גילוי השכינה והתגלות אלוקות, והשגחה פרטית אצל עם ישראל, היא תופעה תמידית בכל יום יום, בכל התחומים, ומספיק לא להיות עיור וסומא מרצון כדי לראותה, איך כבשה בין שבעים זאבים, הערבים לטרוף אותה, ומוקפת מהם, שורדת, חיה וקיימת, על אף שכל מחשבותם הם עליה לרעה! כמ"ש חז"ל (פסחים פז):

אמר רב אשעיא מאי דכתיב (שופטים ה"א) צדקת פורונו בישראל, צדקה עשה הקב"ה בישראל שפזון לבית האומות (פרש"י שלא יהיו יכולים לכלותם [בהיותם זמינים] יחד). והיינו דאמר ליה ההוא מינא לר' חנינא: אנן מעליכן מיניכו וכו' ואילו אנן איתניכו גבן כמה שני ולא קא עבדינן לכו מידי. אמר ליה רצונך יטפל לך תלמיד אחד, נטפל ליה ר' אשעיא, אמר ליה דלא ידעיתו היכי תעבדו. תכלונן-כולהו-ליתנהו גבייכו, מאי דאיכא גבייכו- קרי לכו מלכותא קטיעתא. אמר ליה גפא דרומאי (לשון שבועה) בהא נחתין ובהא סלקין (פרש"י במחשבה זו אנן עסוקים תמיד!!!) ובלוי ספק שמהאי טעמא הרבה צוררי ישראל היו שמחים מאד אילו כל פזורת בני ישראל מכל העולם היו עולים לארץ ישראל, כדי שיהיו כולם מרוכזים במקום אחד, וככה היה הרבה יותר קל להשמיד את עצמם ביחד ובבבת אחת. רח"ל. ואמרו חז"ל (יומא טו).

אלמלא מוראו של הקב"ה היאך אומה אחת יכולה להתקיים בין האומות. והרי כל האומות שונאות את ישראל (ע' ב"ר גט), והשנאה של הגוים כל כך עמוקה ומושרשת, עד שכבר היא בגנים דילהון. ואמרו חז"ל (פסיקתא רבתי, ט) אמר דוד כבש בין ע' זאבים, מה יכול לעשות? כך ישראל בין אומות חזקים מה הם יכולים לעשות, אילולי אתה עומד להם בכל שעה ושעה, ע"כ

וכן כתיב (תהלים כד"ד) כי לא יטוש ה' עמו ונחלו לא יעזוב. ואמרו חז"ל (דב"ר ג) בשבועה נשבע הקב"ה שלא יניח את ישראל לעולם. ואמרו (ילקוט שמעוני, פ' עקב, ס' תתס) כתוב אחד אומר (דברים י"ב) תמיד עיני ה' אלקין בה. וכתוב אחד אומר (תהלים קד"ב) המביט לארץ ותרעד, אלא, כשישראל עושים רצונו של מקום - תמיד עיני ה' אלקין בה ואינם ניוזקים. ואמרו (כתובות טו): אשריכם ישראל בזמן שעושים רצונו של מקום - אין כל אומה ולשון שולטת בהם. ואמרו (במדב"ר כו) ישראל כשעושים רצונו, על אחת כו"כ שלא יכרת ולא ישמד שמם מלפני, אלא חיים הם וקיימים לעד. ואמרו (מדרש שוחר טוב, שמואל טז) כל שבא ונודווג בישראל, סוף שהוא נוטל את שלו מתחת ידיהם. ואמרו (שמו"ר טו) כשם שהכל יראים מן הקב"ה, כך הגוים יראים מישראל.

ואע"פ שכתבנו עד כאן בעיקר על ההשגחה הקיומית, מ"מ אמת נכון הדבר בכל תחומי החיים, פקח עיניך וראה. ואע"פ שעד הנה דיברנו על כלל ישראל, מ"מ הוא הדין על כל יהודי ויהודי ישנה השגחה פרטית מיוחדת ונפלאה, וכמו שרואים בחוש, וכמ"ש חז"ל (ברכות לג; כתובות ל). הכל בידי שמים, ואמרו (שבת קז): יושב הקב"ה וזן מקרני ראמים עד ביצי כינים, ואמרו (יומא לח): אין אדם נוגע במוכן לחבירו, ואין מלכות נוגעת בחברתה כמלא נימא. ואמרו (חולין ז): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אא"כ מכריזין עליו מלמעלה. (ועיין במדרש חז"ת שהש"ר ז) אין הקב"ה משגיח על הגוים, ועל מי משגיח? על ישראל. ומי שיקיים (תהלים ט"ח) שויתי ה' לנגדי תמיד, וכמבואר בשו"ע א"ח סי' א ס"א ע"י מו"ז מורם וצ"ל יקויים בו בכל יום הנאמר בפסוק **"כי היום ה' נראה אליכם"**.
בברכת התורה וכטו"ם
שמעון יוסף הכהן וזנפולד

בְּחִינַת שְׁלוֹם, בְּחִינַת יוֹסֵף

נִמְצָא שְׂיֻצָא לָנוּ מִזֶּה עֲצָה נִפְלְאָה לְעִבּוּדַת ה', וּבִפְרָט בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, שֶׁבְשָׂאָדָם רֹאֵה שְׂאִינֵנו יִבּוֹל לְהִתְפַּלֵּל כָּלֵל, וְלִקְשֵׁר הַמַּחְשָׁבָה אֶל הַדְּבִדּוּר. אִזִּי יִזְכִּיר אֶת עֲצָמוֹ שֶׁהוּא בְּנֵדָאֵי מְרַצָּה לְמוֹת עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, כִּי אֵף-עַל-פִּי שֶׁהוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, אֶפְלוֹ אִם הוּא בְּדִיּוּטָא הַתְּחַתְּנֵנָה מְאֹד. אֶף-עַל-פִּי-כֵן, אִם הָיוּ רוֹצִים לְהַעֲבִירוֹ עַל דַּת לְנִמְרֵי, חֵם וְשְׁלוֹם, בְּנֵדָאֵי הָיָה מוֹסֵר נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם. כִּי עַל זֶה מְרַצָּה אֶפְלוֹ פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם וְלֹא לְעִבּוּר עַל דַּת, חֵם וְשְׁלוֹם, כְּאֲשֶׁר רָאִינוּ בְּחוּשׁ פְּעֻמִּים אִין מִסְפָּד וְכִנּוּ"ל. וְתִכְף כְּשִׁזְכִּיר אֶת עֲצָמוֹ שֶׁרוֹצָה לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, עַל-יַד-יָדוּהָ יִתְעוֹדֵר בְּחִינַת שְׁלוֹם, בְּחִינַת יוֹסֵף, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַתְּחַתְּנוּת הַמַּחַ וְהַדְּבִדּוּר כִּנּוּ"ל, וְעַל כֵּן עַל-יַד-יָדוּהָ יִבּוֹל לְהִתְפַּלֵּל וְלִקְשֵׁר הַמַּחְשָׁבָה אֶל הַדְּבִדּוּר וְכִנּוּ"ל: וְכֵן שְׂמַעְתִּי מִפִּי הַקְּדוּשׁ שְׂאָמַר זֹאת בְּתוֹךְ שִׁיחַתוֹ הַקְּדוּשָׁה לְדַבֵּר פְּשׁוּט שְׂצָרִיכִין לְהִתְפַּלֵּל בְּמִסִּדַּת נַפְשׁוֹ.

(ליקו"מ פ)

תיקון הכללי

זכרו נפלאותינו, אשר עשה (תהלים קה, ה). כי דרך האדם לשכוח, כל החסדים שעושים עמו (כי מטבעו לא רוצה להיות חייב (אפי' לומר תודה) לא לבשר ודם, ואפילו חסדי שמים נוטה לשכוח או להקטין, ולא להחשיב לאורך זמן). וע"כ אמר זכרו ועי"כ יוכל ג"כ להזכיר ולספר לאחרים.

מופתיו. היינו ניסים ופלאות הנעשים להוכיח הוכחה גמורה, כמו כי ידבר אליכם פרעה לאמור תנו לכם מופת (שמות ז, ט).

ומשפטי פיו. היינו מכות, ועונשים (משפטים!) שה' מביא בעולמו. כגון רוחות זעף, רעידות אדמה וכל הצרות השכיחות בעולם.

(מתוך הספר "שי למורא")

מדרש

ויהי ביום השמיני רב אהבה בר כהנא פתח (משלי ט) חכמות בנתה ביתה טבחה טבחה וגו' שלחה נערותיה וגו' מי פתי וגו' ר' ירמיה בר אלעאי פתר קרא בברייתו של עולם חכמות בנתה ביתה זה

הקב"ה דכתיב ביה (שם ג) ה' בחכמה יסד ארץ חצבה עמודיה שבעה אלו שבעה ימי בראשית שנאמר (שמות כ) כי ששת ימים וגו' (בראשית ב) ויברך אלהים את יום השביעי טבחה טבחה ויאמר אלהים תוצא הארץ מסכה יינה ויאמר אלהים יקוו המים אף ערכה שולחנה ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע שלחה נערותיה תקרא זה אדם וחיה על גפי מרומי קרת שהסיטן הקדוש ברוך הוא וקרא אותן אלהות ה"ד והייתם כאלהים אחר כל השבח הזה מי פתי יסור הנה הן הניחו דעתו של הקב"ה והלכו אחר דעתו של נחש שבביל כך חסר לב אמרה לו (שם ג) כי עפר אתה ואל עפר תשוב.

(ויקרא רבה יא, א)

בקרובי אקדש

על כל העבירות שבתורה יעבר ואל יהרג. כי הדביקות והמסירת נפש לה צריך להיות בבחי' רצוא ושוב בבחי' חיים ורחמים כי השי"ר רוצה בישוב העולם וכו' וזה בחי' פגם נדב ואביוהו דיצאו חוץ להגבול שמטרו נפשם לה' יותר מהראוי בבחי' רצוא לבד כ"ש בקרבתם לפני ה' וימותו כי באמת מסרו נפשם על ק"ה כ"ש בקרובי אקדש אבל אעפ"כ פגמו בזה בעצמו. כי אסור למסור נפש למיתה ממש אפי' על קידוש השם שלא בשעת הצורך וכפי המבואר בשו"ע כנ"ל וזהו בעצמו הפגם שארז"ל ובגין דלא אתנסיבו כי לא עסקו בישוב העולם. וזהו ג"כ בחי' פגם הברית כמובא. ע"כ נכשלו ג"כ בזה שמטרו נפשם על ק"ה שלא בשעת הצורך שזהו בחי' תפלה בבחי' דין. וע"כ ה' התיקן על ידי פנחס. כי פנחס זכה לנשמת נדב ואביוהו בעת שקינא על מעשה זמרי כמובא. כי פנחס התפלל תפלה בבחי' דין בעת הצורך שהוא בחי' התפילה בבחינת דין של העבל כח שוא תיקון הברית. ובהו תיקון פגם נ"א שהתפללו תפילה בבחי' דין שלא בעת הצורך. דהיינו שמטרו נפשם ממש בחנם שלא בעת הצורך שזהו בחי' תפילה בבחי' דין כנ"ל. ופגמו בברית ע"י שלא היו נשואים. וע"כ זכה אז פנחס לנשמתם כי הוא תיקן הפגם שלהם כנ"ל. (ליקו"ה י"ד הלכות נותן טעם לפגם ה"ד אות ה)

בעצרת השם יתברך ללמד יותר ולעסק בתפלה יותר. פי הקבא לטהר מטיעין לו אומרים לו המתן. ואף על פי שצריכין וריוות גדול צריכין גם להמתין הרבה. ויבדאי כבר שמעת ממני הרבה בכל זה. ועל כל אלה העקר דעקר הוא גדל כח של זקן ודקדשה סבא דסבין שאנו נשענים עליו. והלה לא יכל לנו על מי לסמך יש ויש בעולם הזה ובעולם הבא. חזק בני חזק. פי ה' אתך ועמך אל תירא ואל תחת. וה' יסעדך מהרה ותשוב לאיתנה ותחדש פנשר נעורכי להתחיל מתחדש מה שתוכל לעשות בכחך. והנה עתה שכים מאד גם פה ובשאר עירות מחוישים וחולאת כאלה וכאלה פאשר בפתה. אף מה שפתת שמחמת צער ודאגה בא לך חס ושלום אתה צריך לשוב על זה, כי לא כך הוא המדה ולא כך יפה לך להיות נמשך אחר הצער כל כך חס ושלום. פי צריכין להזכיר את עצמו מיד כשעובר איזה דבר שכל מארעותיו הם לטובתו ולקיים דברי רבותינו וכוונתם לברכה לעולם וכו' דעבר רחמנא לטב עבר. יתר מזה אי אפשר להאריך, וכפי פורשות לה' אל שדי יתן לכם רחמים. רחמים גדולים רחמים פשוטים שאין בהם תערכת דין כלל, והיו הרחמים בידכם שתזכו לכל טוב בזה ובבא לצח. דברי אביר המעתיב בערך ומצפה לשמע הטוב מאתך מזהרה. נתן מברסלב.

לעילוי נשמת
 רותי בת עזר ימנה ה' ניסן
 חסיבה בת רוזה פ' בניסן
 חיים בן שמואל וחנה י' ניסן
 אסתר בת נצאל י"א ניסן
 תמר בת סוליקה י"ג ניסן
 שלמה בן חיים כ' ניסן

יריב בן מניח
 חזרה בתשובה שלמה

המשך הארות על מאמר "עתיקא טמיר וסתים" (בסימן כא)

והנה מב"פ שהדרך להשגת השפע האלקי הוא ע"י הו' נרות, אבל מב"מ בהכרח שגם לפני השגת השפע האלקי צריך ומוכרח שיהי' בו חכמה, כי הקב"ה יחייב החכמה לחכימין בבחי' ובלב כל חכם לב נתתי חכמה (כמב"פ סוף אות ג), ועיקר החכמה שצריך שיהי' לו כח הבדלה וכמ"ש חז"ל (ירושלמי ברכות) אם אין דעה הבדלה מנין, ולענינו היינו שידע מה חייב לדבר, ומה רצוי לדבר, ומה מותר לדבר, ומה אסור לדבר, ומתי יש לדבר, ומתי יש לשתוק, כי לכל עת, וכמ"ש החכם מכל אדם (קהלת ג) עת לחשות ועת לדבר, והקדים העת לחשות כי היא עצה טובה וכללית והיא רחוקה מהרבה סכנות שיש בדיבור, כי גם בענין הו' נרות הזכיר רבינו בענין השלילה דהיינו לא לשקר, כי לשפע אלוקי זוכים ע"י שתיקה ממה שצריכים לשתוק, שזה בחי' משחז"ל (אבות פ"א מ"ו) כל ימי גדלתי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה, וכמ"ש חז"ל (פסחים צט). יפה שתיקה לחכמים ק"ו לטפשים שנאמר אויל מחריש חכם יחשב, וכמ"ש חז"ל (מגילה יח). מלה בסלע משתוקא בתרין, וכמ"ש (ירושלמי, ברכות פ"ט מ"א) סמא דכלא משתוקא, שזה בחי' מה שמבואר לקמן (אות ה) שו' ימי אבילות הם כנגד הו' נרות כדי שעל ידם תעלה נשמתו לאור הפנים, ומכיון שבנר שכנגד הפה העיקר היא השלילה ע"כ עוסקים להעלותו בעיקר ע"י שתיקה, שזה בחי' משחז"ל (ברכות ו:) אגרא דבי טמיא שתיקותא, - אלא שגם צריכים לדעת שיש עת לדבר, בדיבורי תורה ותפילה ועבודת ה' וגם בדברי תועלת כשיש צורך.

מעלת גרה

ידוע שבהמות טהורות וחסות טהורות הם מבחינת נגה, בחינת תרגום, שהוא מערב טוב ורע; והמינים הטמאים הם מבחינת השלש קלפות טמאות, שהם פלו רע לגמרי. ועל-כן הבהמה טהורה, הסימן שלה, שהיא מעלת גרה ומפרסת פרסה. פי ידוע שבכל הדברים שבעולם יש בהם ניצוצות הקדשה, הינו בחינת נפשות קדושות שפפלו ממדרגתן מבחינת מדבר ונתלבשו בחי' או בצומח, ואחר-כך קשהחי אוכל הצומח, אזי עולין הנפשות מבחינת צומח לבחינת חי שהוא גבה ממנו במדרגה, אף מחמת שאין זה תכלית שלמותו עדין, פי עקר השלמות לחזיר למעלתו לבחינת מדבר, על-כן בשהמה טהורה אוכלת הצומח, ומחמת שבהמה טהורה היא מבחינת נגה ומערב בה טוב גם-כן, על-כן הנפשות שבצומח אינם נלכדים ונאסרים שם כל-כך, וזוכרין עדין את מעלתן, ועל-כן אינם יכולים לנוח ולשקט שם בהחי השהור, פי מתאיים לעלות לבחינת מדבר, ועל-כן חזרין ועולין בכל פעם מבטן הבהמה אל צנארה ואל פיה, ששם סמוכין ביותר לכלי הדבור שבמדבר, ועל-כן היא מעלת גרה; אבל המינים הטמאים לגמרי אינם מעלין גרה, פי הנפשות המלבשות בהמאכל שאוכלים תכף בשבאים לתוך השטמים, אזי נלכדים ונאסרין שם כל-כך עד שאין יכולין לזוז ממקומן בבחינת 'נתני ה' בידי לא אוכל קום', ועל-כן אינם מעלין גרה; וכן, להבדיל, האדם אינו מעלה גרה, כי אדרבא ששהנפשות הנ"ל באים לתוך גוף ישראל הם נחים ושקטים שם פי זכו לעלות למעלתן, לבחינת מדבר דקדשה, ובכח האכילה האדם מהלל להשם יתברך בבחינת 'ואכלתם וכו' והללתם את שם ה'...', ואז עולין כל הנפשות הנ"ל לתכלית שלמותן. ועל-כן גם אצל האדם, כשהוא שבור ומבלבל ואינו בגדר דעת האדם בשלמות, אז אין להפאכלים מנוחה גם אצלו, ועל-ידי זה מעלה גרה גם-כן, ולפעמים בא להקאות על-ידי-זה.

(ליקו"ה הלכות ה' סימני בהמה וחיה טהורה, הל' א)
ומפרסת פרסה
 הסימן-טהרה השני הוא "מפריס פרסה", פי עקר קיום האדם על רגליו הוא על-ידי הדעת, וכן עקר הדבור של האדם הוא גם-כן על-ידי הדעת שיש בו, ובזה נבדל המדבר מן החי במה שיש לו כח הדבור והולך על רגליו בקומה וקופה. ועל-כן השכור שדעתו מבלבל, אינו יכול לדבר כראוי ואינו הולך על רגליו כראוי. ועל-כן המינים טהורים, מחמת שיש בהם טוב, שהוא מבחינת הדעת שהוא עקר הטוב, על-כן אף-על-פי שהולכים על ארבע, אף-על-פי-כן חיות הנפשות המלבשות בהם בוקע ברגליהם ועל-ידי-זה מפריסין פרסה, אבל הנפשות העשוקות במינים הטמאים, הם נתפסים שם מאד עד שאין יכולין לבקע וליצא שום הארה מהם כלל, ועל-כן פרסותיהם קלוטות.

לעילוי נשמת
 תמו בת אסתר ע"ה
 נלב"ע מ"ז שבט
 תנצבה.

נתן וצרינה בלאוור ע"ה
 ר' רפאל בן ר' משה ז"ל

להצלחת
 ר' אברהם בן אסתר ומשפחתו
 ברוחניות ובנשמות

לתרומות, הקדשה/מסירת שמות לזכרה
 050 - 4161022
 לקבלת העלון השבועי למייל צרו קשר במייל
 netzah.meir@gmail.com

מכתבים על פרישת השבוע
 מאת הר"ח שמעון יוסף הכהן ויונפלד שליט"א

לרכישת הספר - 054-84 96548